

Veteranplan for Lødingen kommune 2024-2028

Innledning

Norge har over flere tiår deltatt i ulike militære operasjoner i krigs- og konfliktområder i andre land. Fra 1947 har over 100.000 norske menn og kvinner erfaring fra slik innsats (Forsvarsdepartementet, 2014). En veteran defineres her som en person som har hatt en rolle i en fredsbevarende, fredsopprettende eller statsbyggende og humanitærinnsats i utlandet, det være seg personell innenfor forsvaret, brann, politi, helse og sivilforsvaret, som har deltatt i utenlandsoperasjoner for Norge.

Det bor mange veteraner i Lødingen kommune, samt deres familie, pårørende, venner og kollegaer. Veteranplanen er laget for å gi informasjon til deg som veteran og dine pårørende som bor i Lødingen kommune. Veteranplanen vedtas av kommunestyret, og er bygget på innhold i Regjeringens handlingsplan "I tjeneste for Norge" (2011), oppfølgingsplanen "I tjeneste for Norge" (2014) og Meld. St. 15 (2019—2020). Planen vektlegger de tre overordnede temaene: anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging.

Kommunestyret vedtok i 2020 kommunens første veteranplan. Arbeidet med den nye veteranplanen for 2024-2028 er utarbeidet i samarbeid med veteranene, og av personell fra berørte områder. Mandatet er å lage en plan for Lødingen med forslag til tiltak som gjelder anerkjennelse, oppfølging og ivaretagelse, samt å benytte seg av veteranenes kompetanse.

Anerkjennelse

Anerkjennelse handler om å se og takke veteranene og personell for forsvaret, brann, politi, helse og sivilforsvaret for den innsatsen de gjør, og ta deres tjeneste på alvor. 78 år med frihet er ingen selvfølge, og det er viktig å ivareta historien og holde den levende for nye generasjoner. På lik linje er det viktig å vise respekt for dem som har kjempet for friheten, og de kostnadene slike oppdrag kan ha medført for den enkelte veteran. Det er viktig at vi feirer de høytidelige markeringene i fellesskap, og bidrar til å synliggjøre at våre veteraner er en viktig del av lokalsamfunnet.

Tiltak:

Ordningen for 8. mai videreføres.	Kransenedleggelse, og taler, ved minnesmerkene i kommunen. Lødingen kommune v/ ordfører inviterer veteraner fra Lødingen og omegn til mottakelse, og sosial aften. Veterankomiteen planlegger arrangementet.	Veterankomite og ordfører
29. mai.	Det flagges ved Rådhuset og Hederslunden	Driftsavdelingen
24. oktober.	I forbindelse med FN-dagen oppfordrer vi skolene til å benytte lokale veteraner i undervisningen, eller generelt der det vil passe med undervisningsplaner. Det forutsetter et godt og ferdig utarbeidet opplegg for dette. Målet er å gi generell informasjon om FN og synliggjøre Norges bidrag i internasjonale og fredsbevarende operasjoner. Det flagges ved Rådhuset og Hederslunden	Oppvekst Veteraner Driftsavdelingen
Informasjon om planer og tiltak.	Spre informasjon til innbyggerne i kommunens kanaler om kommunens tjenester og tiltak overfor veteraner og deres pårørende. Legg ut informasjon på kommunens kanaler i forbindelse med 8. mai og 24. oktober	Veterankontakten Stab/Støtte
All helgens dag	Første søndag i november. Markering på Hederslunden. Gudstjeneste i Lødingen kirke	Veterankomiteen Kirken
Ambisjon: Veteranseminar	Det jobbes med ambisjon om å få etablert et årlig regionalt Veteranseminar.	Veterankomiteen Veterankontakt Veteraner

Ivaretagelse

De aller fleste veteraner tilpasser seg godt etter utenlandstjenesten, men for noen kan overgangen til videreutdanning eller familieliv være utfordrende. Undersøkelser gjort av SSB og Riksrevisjonen viser at helsetilstanden for norske veteraner i all hovedsak er god, samtidig som de indikerer at om lag 10 prosent av veteranene kan oppleve problemer, ofte på grunn av manglende kunnskap og støtte fra helsevesenet. Problemer som oppstår hos den enkelte veteran kan fort påvirke hele familien, inkludert både barn og voksne. Andre yrkesgrupper som ansatte i brann, politi, helse og sivilforsvaret, som har tjenestegjort i fredsbevarende operasjoner for Norge, kan ha sammenfallende erfaringer som veteranen. Denne planen gjelder også for dem. Det er viktig å legge til rette for at barn som sliter på grunn av foreldrenes utenrikstjeneste, får nødvendig støtte og blir ivaretatt. Utfordringene denne gruppen møter er ofte komplekse og sammensatte, noe som krever en helhetlig tilnærming for å sikre best mulig omsorg og støtte. Over de siste årene har staten arbeidet for å forbedre og systematisere sin politikk overfor veteranene. Bidraget fra kommunen er at kommunale lavterskeltilbud og tjenester skal være tilgjengelig for øyeblikkelig hjelp. Disse tjenestene skal også være godt informerte og tilby nødvendig støtte til de pårørende.

Informasjon	Det er viktig å holde nettsidene oppdatert med relevant informasjon, og sørge for at alle sentrale aktører i helse- og omsorgssektoren har tilgang til tilgjengelig og oppdatert informasjon om individuelle behov, som kan oppstå hos enkeltpersoner og pårørende. Dette inkluderer fastleger, barnehager, skolehelsetjenesten, NAV og andre relevante institusjoner	Helse og omsorg Oppvekst og levekår Stab/støtte
Barn som pårørende	Kommunen må ha et sterkt fokus på barn som pårørende, og tilbyr en rekke ulike tjenester rettet mot denne gruppen. Dette inkluderer alt fra rådgivning og støtte til tilrettelegging for barnas hverdag.	Helse og omsorg Oppvekst og levekår
Kompetanseheving	Ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) er en viktig ressurs, og skal brukes som veiledende tverrfaglig instans i kommunen.	
Tilstelning	Det arrangeres sosiale sammenkomster hvor Kameratkveld blir en del av den sosiale arena for veteranene	Veteran- komiteen
Hederslunden	Hederslunden er Lødingen kommunes egen minnelund. Lødingen kommune sørger for at Hederslunden fremstår på en innbydende måte. Det innebærer klipping, brøyting, flagging, inn og utkjøring av benker etc. Beplantning kan gjøres gjennom dugnadsinnsats	Drifts- avdeling Veteran- komiteen

Oppfølging

Kompetansebygging og kompetanseoverføring mellom kommunens tjenester er av stor betydning for å sikre en god oppfølging. Det er essensielt med samhandling og forståelse for de ulike faginstansers rolle i håndteringen av komplekse problemstillinger for en helhetlig oppfølging. Det er viktig å merke seg at andre yrkesgrupper kan ha sammenlignende erfaringer og utfordringer, og disse kan ha behov for samme oppfølging. Dette vektlegger at veteranen og pårørende selv informerer om militær bakgrunn i samtale med hjelpeapparatet. Forsvaret har tilrettelagt for at den enkelte veteran kan få overført sin helsejournal fra sin tjeneste i Forsvaret til fastlege eller andre helseinstitusjoner, hvis vedkommende ønsker dette.

Tiltak:

Kompetansebygging	Samarbeid med RVTs Nord for råd og veiledning	Helse og omsorg
NAV Lødingen	Veteraner skal prioriteres, og NAV har en veterankontakt.	NAV
Oppfølging og samarbeid	Veterankontakt bistår veteraner og deres pårørende som lurer på noe rundt tjenester eller arrangementer.	Veterankontakt
Evaluering av planen	Kommunen og representanter for veteranene møtes hvert år i slutten av mai for å evaluere veteranplanen.	Veterankontakt

Informasjon for veteraner og pårørende

Her er en oversikt over nyttige kontakter og plasser hvor veteraner og deres pårørende kan få bistand eller hjelp.

Veterankontakt:

Frode Staurset, tlf. 45 39 15 28. Ta kontakt med veterankontakten hvis du som veteran eller pårørende lurer på noe rundt tjenester eller arrangementer.

Informasjon og bistand:

Forsvaret.no/veteraner er Forsvarets samleside der det tilbys ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste.

Forsvarets åpne dør:

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var.

Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med og gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

Kontakt: veteraner@mil.no eller tlf 800 85 000 (kl 08.00-15.00 på hverdager)

Kameratstøtte, samarbeid mellom NVIO og Mental Helse: tlf. 80 04 85 00.

RVTS Nord, tlf. 22 58 60 00. Tromsø: 777 54 380

SIOPS, tlf. 22 69 56 50.

NVIO Harstad: post@harstad.nvio.no Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner

Kom i kontakt med fastlegen via Helsenorger.no.

Kompetansemiljøet for veteransaker i NAV

NAV-Kontoret er landsdekkende og har spesialkompetanse på veteransaker. De kan kontaktes direkte for bistand i enkeltsaker

Kontakt:

- Carl Bergsvik, carl.bergsvik@nav.no 924 77 220
- Gunn Strand, gunn.strand@nav.no 907 03 355
- Guri Hammervold Johansen, guri.hammervold.johansen@nav.no 997 22 324
- Mette Seland Pettersen, mette.seland.pettersen@nav.no 404 92 115

Aktivitets- og rekreasjonsenter:

Forsvarets veteransenter Bæreia i Kongsvinger, tlf. 62 82 01 00.

Hjelpetelefoner:

Kameratstøttetelefonen: 80 04 85 00 (bemannet 24 timer i døgnet for både veteraner og pårørende).

Forsvaret Grønn linje: 80 03 04 45 (bemannet 24 timer i døgnet).

Mental Helses hjelpetelefon: 11 61 23 (bemannet 24 timer i døgnet).